

Dosarul nr. 2ra-1773/22
2-21060352-01-2ra-20122022

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. A. Roșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. St. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Ciprian Țurcanu, contrasemnat de avocatul Angela Procopciuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ciprian Țurcanu împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Anticorupție, procurorilor Adrian Popenco și Lilia Selevestru cu privire la repararea prejudiciului material și moral, obligarea de a cere scuze și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 24 iunie 2017, Ciprian Țurcanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Procuraturii Anticorupție și Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând restabilirea în funcția deținută, încasarea tuturor plăților salariale pentru perioada suspendării contractului individual de muncă începând cu 28 august 2012, inclusiv pentru concediile anuale de odihnă nefolosite în această perioadă, încasarea prejudiciului material și prejudiciului moral cauzat în mărime de 250000 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, prin ordinul nr.420ef din 28 august 2012, în temeiul art.76 lit.j) Codul muncii și art.200 Cod de procedură penală, până la adoptarea deciziei definitive, a fost suspendat contractul individual de muncă, fiind inspector superior al secției Nord a DCCO a DGSO a DP, căpitan de poliție. Suspendarea contactului individual de muncă s-a realizat în temeiul demersului Procuraturii Anticorupție nr.6200 din 24 august 2012.

Totodată, a menționat că, prin sentința din 14 iulie 2015 a Judecătoriei Bălți a fost achitat în temeiul art.324 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și în baza art. 360 alin. (2) Cod penal, din motivul că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii. Prin decizia din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, în rezultatul admiterii apelul declarat de procuror, sentința a fost casată parțial, fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care procesul penal în comiterea infracțiunii prevăzute de art.360 alin.(2) Cod penal a

fost încetat din motivul intervenirii termenului de prescripție în temeiul art.332 alin. (1), art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, iar în rest dispozițiile sentinței au fost menținute. Decizia instanței de apel fiind susceptibilă de executare din momentul adoptării.

Reclamantul a reiterat că, drept temei de suspendarea a contractului individual de muncă a servit intentarea urmăririi penale în privința sa în baza art.324 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, fiind achitat, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și această dispoziție a sentinței judecătorești a fost menținută prin decizia instanței ierarhic superioare. Având în vedere că, suspendarea din funcție s-a realizat până la adoptarea deciziei definitive pe caz, la data de 23 februarie 2017 s-a adresat cu cerere cu privire la restabilirea sa în funcție și încasarea salariului pentru toată perioada suspendării. Conform răspunsului din 27 martie 2017 i s-a comunicat că în partea ce ține de anularea ordinului nr.420 ef din 28 august 2012 cererea a fost lăsată fără examinare, din motivul omiterii termenului de prescripție și nu există temei legal pentru achitarea salariului pe perioada solicitată. Nefiind de acord cu răspunsul primit, la data de 06 aprilie 2017, iarăși s-a adresat cu cerere, prin care a solicitat executarea deciziei, cu numirea în funcția deținută și recalcularea vechimii în muncă, însă nu a primit răspuns. Astfel, a mai înaintat o cerere către pârât la data de 26 mai 2017, recepționată la data de 31 mai 2017, prin care a solicitat admiterea cerințelor din cererea din 06 aprilie 2017, însă, la fel, nu a primit niciun răspuns.

Cu referire la prevederile art. 355 alin. (1) lit.a), art.75 alin. (2),(3) Codul muncii, reclamantul, pornind de la soluția instanțelor de judecată prin care a fost achitat în baza art.324 alin. (2) lit.b), c) Cod penal, care a servit temei de suspendarea a contractului individual de muncă, reclamantul a susținut că, este îndreptățit de a solicita achitarea tuturor plăților salariale, inclusiv pentru concediile de odihnă anuale nefolosite pentru perioada începând cu 28 august 2012. Referitor la calculul plăților pentru perioada solicitată, pârâtul a prezentat doar informația cu referire la plățile de care beneficia la data de 28 august 2012, totodată indicând că, nu se atestă restanțe salariale, deoarece lipsește temei pentru calcularea plăților.

Reclamantul a precizat că, în cazul examinării litigiilor de muncă, sarcina probațiunii este pusă pe seama pârâtului, din aceste motive a solicitat obligarea pârâtului de a prezenta instanței toate calculele necesare cu privire la plățile salariale, inclusiv pentru concediile anuale nefolosite pentru perioada de referință.

Pentru suspendarea contractului individual de muncă la cererea organelor de control sau de drept, conform legislației în vigoare, în cazul achitării ulterioare, salariatul urmează a fi restabilit în muncă, suspendarea contractului individual de muncă încetând de drept, având dreptul să ceara de la organele respective (de anchetă, de control, nu de la angajator) despăgubiri, inclusiv cauzate prin neachitarea salariului în legătură cu suspendarea contractului individual de muncă.

În ceea ce vizează solicitarea de încasare a prejudiciului moral în mărime de 250000 lei, reclamantul a considerat a fi o sumă reală și rezonabilă, având în vedere gravitatea infracțiunii de care a fost învinuit, rezonanța care a avut-o în societate informația despre învinuirea sa, deoarece pe parcursul activității s-a prezentat doar din punct vedere pozitiv, deține gradul de căpitan de poliție și prin aceste acțiuni ilicite ale organului de urmărire penală i-a fost afectată reputația profesională și personală. Mai mult, a fost reținut pentru 72 ore. Durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată, caracterul și gradul

suferințelor psihice, la fel, justifică solicitarea, deoarece în toată această perioadă, începând cu anul 2012 s-a aflat într-o stare de șoc, stres, retrăiri, emoții, iar acest quantum ar putea atenua suferințele psihice cauzate.

Reclamantul a concretizat pretențiile pe parcursul examinării cauzei civile, majorând quantumul acestora, înregistrând mai multe cereri în acest sens.

Prin cererea depusă ulterior, concretizând pretențiile, reclamantul a solicitat anularea ordinului Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova de suspendare din funcție nr.420 ef din 28 august 2012, anularea răspunsului Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova din 27 martie 2017, restabilirea în funcția deținută, echivalentă cu cea ocupată anterior suspendării din funcția deținută, recalcularea vechimii în muncă în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova începând cu 28 august 2012, până la data pronunțării hotărârii, încasarea de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova a tuturor plăților salariale, indemnizațiilor și adausurilor convenite, inclusiv pentru concediile anuale de odihnă nefolosite, cu achitarea tuturor contribuțiilor inerente acestora, pentru perioada suspendării contractului individual de muncă începând cu 28 august 2012 până la data pronunțării hotărârii, încasarea de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova a prejudiciului moral în mărime de 250000 de lei și obligarea Procuraturii Anticorupție de a-i aduce scuze oficiale.

Prin cererea de majorare a pretențiilor, înregistrată la 29 octombrie 2019 împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, procurorilor Procuraturii Anticorupție, Adrian Popenco și Lilia Selevestru, reclamantul a solicitat anularea ordinului MAI nr.87ef din 24 mai 2017 privind executarea deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, restabilirea în funcția echivalentă deținută anterior concedierii, încasarea plăților salariale pentru perioada 20 august 2012-12 iulie 2016 în mărime de 229281,73 de lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 32025,08 lei din contul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, încasarea plății suplimentare de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere în sumă de 7839,30 de lei pe zi pentru perioada 2018-2019, 665 de zile, ce constituie 5213070,00 lei din contul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, încasarea din contul statului, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a prejudiciului moral în mărime de 250000 de lei, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în procesul penal în sumă de 15000 de lei, în procesul civil în mărime de 10000 de lei, în total suma de 25000 de lei, obligarea procurorilor Procuraturii Anticorupție Adrian Popescu și Lilia Selevestru de a-i aduce scuze oficiale prin intermediul canalelor de televiziune „PRO TV” și „Jurnal TV”, încasarea din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a cheltuielilor de deplasare în ședințele de judecată, Chișinău-Bălți, în mărime totală de 8000 de lei.

Reclamantul Ciprian Țurcanu, prin cererea formulată la 11 noiembrie 2020, a concretizat și majorat quantumul pretențiilor, solicitând anularea ordinului Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr.87ef din 24 mai 2017 privind executarea deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, restabilirea în funcția deținută anterior concedierii, încasarea plăților salariale pentru perioada 20 august 2012-12 iulie 2016 în mărime de 229281,73 de lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 32025,08 lei, din contul statului, prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Justiției al

Republicii Moldova, încasarea plății suplimentare de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere 784 de lei pe zi pentru perioada august 2016-10 luni din anul 2020, 1530 zile, ce constituie 1199520 de lei din contul statului, prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Justiției al Republicii Moldova, încasarea plăților salariale pentru perioada 01 februarie 2020-01 noiembrie 2020 în mărime de 100000 de lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 10000 de lei din contul statului, prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Justiției al Republicii Moldova; încasarea plății suplimentare de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere din 100000 de lei pentru 10 luni, anul 2020, 335 zile x30,00 de lei pe zi=10050,00 de lei, din contul statului, prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Justiției al Republicii Moldova, încasarea din contul statului, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a prejudiciului moral în mărime de 250000 de lei, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în procesul penal în sumă de 15000 de lei, iar în procesul civil, în mărime de 10000 de lei, în total suma de 25000 de lei, obligarea procurorilor Procuraturii Anticorupție Adrian Popescu și Lilia Selevestru de a-i aduce scuze oficiale prin intermediul canalelor de televiziune „PRO TV” și „Jurnal TV”, încasarea cheltuielilor de deplasare în ședințele de judecată, Chișinău-Bălți, în mărime totală de 8000 de lei.

Prin cererea de concretizare și majorarea pretențiilor, datată cu 27 noiembrie 2020, reclamantul a solicitat anularea ordinului Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr.420 ef de suspendare din funcție din 28 august 2012 și a răspunsului din 27 martie 2017, anularea ordinului Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr.87ef din 24 mai 2017 privind executarea deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, restabilirea în funcția deținută anterior concedierii, încasarea plăților salariale pentru perioada 01 ianuarie 2020-11 luni, în mărime de 110000,00 de lei și 0,3%, ce constituie 30,00 de lei pe zi, pentru perioada de 11 luni sau 330 de zile, în mărime de 9900 de lei, încasarea îndemnizației pentru concediul anual conform art.117 Codul muncii, pentru anul 2020, în mărime de 10000,00 de lei, recalcularea vechimii în muncă în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, incluzând perioada suspendării până la data restabilirii în funcție, încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a prejudiciului moral în mărime de 25000 de lei, încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a plății obligatorii cu titlu de despăgubire pentru perioada absenței forțate de la muncă, într-o mărime nu mai mică decât salariul de 10000 de lei, încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10000 de lei și a cheltuielilor de deplasare spre ședințele de judecată, Chișinău-Bălți, în mărime totală de 8000 de lei.

Prin încheierea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost dispusă separarea într-un proces aparte următoarelor a pretențiilor lui Ciprian Țurcanu împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Anticorupție, procurorilor Adrian Popenco și Lilia Selevestru cu privire la încasarea din contul statului, în persoana Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a plăților salariale pentru perioada 20 august 2012-

12 iulie 2016 în sumă de 229281,73 de lei și compensația pentru concediul nefolosit în mărime de 32025,08 lei, încasarea din contul statului, în persoana Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a plăților suplimentare de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere ce constituie suma de 784 de lei pe zi, pentru perioada august 2016 –10 luni 2020, 1530 de zile, 1199520 de lei, încasarea din contul statului, în persoana Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a plăților salariale pe perioada 01 februarie 2020 -01 noiembrie 2020 în mărime de 100000 de lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 10000 de lei, încasarea din contul statului, în persoana Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a plăților suplimentare de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere din 100000 de lei, pentru 10 luni, anul 2020, în sumă de 10050 de lei, încasarea din contul statului, în persoana Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a prejudiciului moral în mărime de 250000 de lei, obligarea procurorilor Procuraturii Anticorupție, Adrian Popenco și Lilia Selevestru, de a cere scuze oficiale și s-au transmis pre examinare Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Prin încheierea din 27 aprilie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a suspendat procesul în prezenta cauză civilă și s-a expediat Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea conflictului de competență.

Prin încheierea din 02 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a constatat competența Judecătoriei Bălți, sediul Central, la judecarea în fond a pretențiilor separate prin încheierea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin cererea înregistrată la data de 08 octombrie 2021, reclamantul a concretizat pretențiile, solicitând încasarea prejudiciului material și moral din contul statului, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, după cum urmează: cu titlu de plăți salariale pentru perioada 20 august 2012- 12 iulie 2016, suma de 229281,73 de lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 32025,08 lei, încasarea plății suplimentare de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere, ce constituie 784,00 lei pe zi, pentru perioada august, anul 2016- noiembrie, anul 2021, pentru 63 luni x 30 zile= 1890 de zile x 784 de lei pe zi, suma de 1481760 de lei, încasarea plăților salariale pentru perioada 01 februarie 2020-01 noiembrie 2021 (21 luni x 10000 de lei = 210000 de lei) în mărime de 210000,00 lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 20000,00 de lei, indemnizația conform art.117 Codul muncii, încasarea plății suplimentare de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere pentru 20 de luni din 01 februarie 2020-01 noiembrie 2021 sau 20 x 30 zile= 600 zile x 30 lei = 18000,00 de lei, încasarea prejudiciului moral în mărime de 250000 de lei, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în procesul penal în sumă de 15000 de lei, iar în prezentul proces civil, în sumă de 10000 de lei, în total în sumă de 25000 de lei, obligarea procurorilor Procuraturii Anticorupție, Adrian Popenco și Lilia Selevestru, de a cere scuze oficiale prin intermediul canalelor de televiziune „PRO TV” și „Jurnal TV”.

În motivarea cererii de concretizare s-a indicat că, prin încheierea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, menținută prin încheierea din 02 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție, au fost disjungate pretențiile civile izvorâte din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, referitor la prejudiciul material și moral cauzat în legătură cu statutul său de persoană achitată. Astfel, a considerat a fi justificate

pretențiile în partea plăților salariale în legătură cu suspendarea din funcție și privarea ilegală de a munci, salariul constituind unica sursă de existență, asistența juridică acordată în procesul penal, prejudiciul moral în legătură cu învinuirea ilegală, arestul ilegal, măsura preventivă de nepărsire a localității, țării, ascultarea convorbirilor telefonice, percheziția ilegală, ridicarea bunurilor și documentelor, condamnarea ilegală, abuzul procurorului anticorupție Adrian Popenco, care a exercitat urmărirea penală, tergiversarea judecării cauzei în instanța de fond și instanța de apel, doi ani trei luni și doi ani și patru luni corespunzător, în total patru ani, șapte luni, de către acuzatorul de stat Lilia Selevestru, abuzurile procurorilor la încălcarea drepturilor fundamentale ale sale, asistență juridică în procesul civil în cauză. Având în vedere că acțiunea civilă a fost înaintată la 24 iunie 2017, însă cauza nu a fost finalizată, a considerat necesar majorarea cuantumului pretențiilor.

Prin cererea formulată de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, s-a solicitat încasarea de la Ciprian Țurcanu a cheltuielilor de transport în sumă de 1962,29 de lei.

Prin hotărârea din 05 noiembrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ciprian Țurcanu și s-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Ciprian Țurcanu salariul pentru perioada 20 august 2012 – 12 iulie 2016 în sumă de 229281,73 de lei, compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 32025,08 lei, salariul pe perioada 01 februarie 2020 – 01 noiembrie 2021 în sumă de 210000 de lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 20000 de lei, prejudiciul moral în sumă de 150000 de lei și cheltuielile de judecată compuse din asistența juridică în cauza penală în sumă de 15000 de lei și în prezenta cauză civilă, în sumă de 10000 de lei; în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată; s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Ciprian Țurcanu în partea ce ține de pretențiile formulate împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova ca fiind înaintată împotriva unui pârât necorespunzător; s-a încasat de la Ciprian Țurcanu în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cheltuielile de judecată în sumă de 1962,29 de lei.

Prin decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți s-au respins cererile de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Ciprian Țurcanu, reprezentat de avocatul Angela Procopciuc și s-a menținut hotărârea din 05 noiembrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță, călăuzindu-se de normele enunțate și luând în considerare circumstanțele legal constatate, just a constatat că drepturile fundamentale garantate a lui Ciprian Țurcanu au fost încălcate, în cazul dat fiind aplicabile normele citate.

Astfel cerința reclamantului/apelant cu privire la încasarea salariului și a compensației pentru concediul nefolosit pentru perioadele și în sumele indicate este întemeiată și urmează a fi admisă, or, din materialele cauzei s-a constatat cu certitudine că, Ciprian Țurcanu ilegal a fost suspendat din funcție prin ordinul nr.420 ef din 28 august 2012, ulterior fiind achitat prin sentința nr.1-107/2014 din data de 14 iulie 2015 a Judecătorei Bălți, devenită irevocabilă prin decizia din 05 decembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție.

Respectiv, reieșind din calculele anexate la materialele cauzei, cerința reclamantului cu privire la încasarea prejudiciului material pentru perioada anilor

septembrie 2012- mai 2016 corect a fost admisă, dispunându-se încasarea salariului în sumă de 229281,73 de lei și compensația pentru concediile nefolosite în sumă de 32025,08 lei.

Totodată corect a fost încasat și salariul pe perioada 01 februarie 2020 – 01 noiembrie 2021 în sumă de 210000 de lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 20000 de lei, or, potrivit fișei personale privind achitățile salariale pentru o funcție similară în luna iunie 2019 salariu și restul plăților convenite pentru o funcție similară a reclamantului constituia 9320,00 de lei, astfel suma de 10000,00 de lei în calitate de salariu lunar, invocată de către reclamant, prima instanță corect a considerat a fi reală, reclamantul nefiind în serviciu în această perioadă.

Cât privește argumentul apelantului Ministerul Justiției al Republicii Moldova precum că, suma respectivă prezintă salariul brut, instanța de apel a menționat că, aceasta nu constituie temei de casare a hotărârii, or, în cazul în care nu va fi clar cum urmează a fi executată hotărârea în partea respectivă, apelantul este în drept să solicite instanței explicarea executării hotărârii.

De asemenea, s-a respins și argumentul apelantului Ministerul Justiției al Republicii Moldova precum că, prin altă hotărâre judecătorească reclamantul a fost privat de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI pe un termen de 2 ani, or, decizia Curții de Apel Bălți prin care i s-a aplicat pedeapsa respectivă a fost pronunțată la 29 ianuarie 2018 (Vol.III, f.d.159), iar reclamantul a solicitat încasarea salariului pentru perioada 01 februarie 2020-01 noiembrie 2021, când termenul de doi ani indicat în decizia respectivă s-a scurs. Totodată conform certificatului de cazier judiciar din 18 august 2021, Ciprian Țurcanu nu este înscris în registrul informației criminalistice și criminologice al RM.

Corect prima instanță a respins cerința reclamantului cu privire la încasarea plății suplimentare de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere, or, o astfel de plată este prevăzută de art.330 din Codul muncii care nu este aplicabil speței și se încasează din contul angajatorului ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci și reținerii ilegale a plăților salariale, în cadrul unui proces cu privire restabilirea în funcție, dar nicidecum în cadrul prezentei cauze, care este întemeiată în baza Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, reclamantul fiind suspendat din funcție la demersul Procuraturii Anticorupție.

Argumentul apelantului Ciprian Țurcanu precum că, în prezenta acțiune are calitate de pârât și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova în calitate de angajator, nu poate fi reținut, or, în urma separării pretențiilor, prezenta cauză se examinează doar prin prisma prevederilor Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, unde în calitate de pârât, ce reprezintă statul este doar Ministerul Justiției.

Astfel este justă și concluzia primei instanțe că pretențiile înaintate în prezenta cauză față de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova urmează a fi respinse ca fiind înaintate față de pârâtul necorespunzător.

Cu referire la prejudiciul moral cauzat apelantului Ciprian Țurcanu, urmează de reținut prevederile art. 11 alin.(1), (2), (3) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, fiind citate în context, precum și art.219 alin. (4), art. 66 alin.(3) Codul de procedură penală, art. 1422 alin.81), (2), (3) Cod civil, în redacția la data înaintării prezentei acțiuni.

Instanța de apel a remarcat că, contrar argumentelor invocate de către apelantul Ministerul Justiției al Republicii Moldova și intimații Ministerul Afacerilor Interne

al Republicii Moldova și procurorul Lilia Selevestru, ultimii nefiind de acord cu argumentele reclamantului privind cauzarea unui oricărui prejudiciu moral, a constatat că, în situația în care reclamantul a fost achitat prin sentința Judecătorei Bălți nr.1-107/2014 din data de 14 iulie 2015, devenită irevocabilă la 05 decembrie 2017, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, se impune concluzia că, în perioada de la 20 august 2012 -05 decembrie 2017, acesta a suportat suferințe psihice, fiindu-i cauzat un prejudiciu atât imaginii profesionale, cât și reputației acestuia, deoarece activând în funcție de inspector superior al secției Nord a DCCO a DGSO a DP, căpitan de poliție, se prezuma că acesta este un reprezentat al legii, iar învinuirea adusă i-a afectat onoarea și reputația în mod indubitabil.

Respectiv instanța de apel a constatat că, a avut de suferit reputația apelantului Ciprian Țurcanu.

Totodată calitatea de învinuit i-a cauzat stare de neliniște și nesiguranță pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanțele judecătorești.

În altă ordine de idei, instanța de apel a reținut că, Ciprian Țurcanu a fost învinuit în săvârșirea unei infracțiuni grave, pentru această categorie de infracțiune, legislatorul a prevăzut inclusiv și pedeapsa penală sub formă de închisoare de la doi la cinci și zece ani, în astfel de împrejurări se poate conchide cu certitudine că la pronunțarea unei eventuale sentințe a existat pericolul sau riscul că acesta ar fi fost lipsit de libertate prin aplicarea pedepsei sub formă de închisoare.

Instanța de apel a reținut că, reclamantul a avut de suferit moral pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanțele judecătorești, iar conform legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, acesta se repară indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală.

Cât privește cuantumul despăgubirilor morale stabilite de instanța de judecată, cu care nu este de acord apelantul Ministerul Justiției al Republicii Moldova, instanța de apel a menționat că, despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, precum și să asigure efectiv compensarea suficientă și nicidecum exagerată. Astfel, a considerat că, suma de 150000,00 de lei este una echitabilă prejudiciului moral adus apelantului, totodată suma de 250000,00 de lei solicitată de către reclamant este una exagerată, relevând că, răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, care urmează să se determine de către instanța judecătorească, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei, ținându-se cont de persoana reclamantului și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție. Totodată, la aprecierea prejudiciului moral, se ia obligatoriu în considerare principiul general al echității și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate în spețele similare.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Prin prisma celor enunțate și ținând cont de criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel, încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a prejudiciului moral cauzat, fiind menținut echilibrul între

daunele efectiv pricinuite și suma acordată, instanța de apel a conchis că, cuantumul compensației pentru prejudiciu moral determinat de către instanța de apel în mărime de 150000,00 lei este adecvat situației create, iar revendicările lui Ciprian Țurcanu în mărime de 250000,00 de lei, sunt exagerate, lipsite de temei justificativ.

Întemeiat instanța de judecată a conchis de a respinge și cerința reclamantului cu privire la obligarea procurorilor Procuraturii Anticorupție, Adrian Popenco și Lilia Selevestru de a-și cere scuze oficiale prin intermediul canalului republican de televiziune „PRO TV” și „Jurnal TV”, or, însuși faptul achitării lui Ciprian Țurcanu constituie o recunoaștere oficială a tragerii ilicite a reclamantului la răspundere penală, având ca efect juridic restabilirea lui în toate drepturile lezate ca urmare a emiterii sentinței de achitare, inclusiv cu dreptul de a cere repararea prejudiciului cauzat. Mai mult, aducerea scuzelor oficiale sub aspectul art. 12 al Legii 1545, în termen de 15 zile de la data apariției dreptului la repararea prejudiciului, ține de discreția procurorului care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior procurorului, acest procedeu nefiind dirijat de instanța de judecată, care are competența de soluționare a litigiului privind dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilit de prezenta lege.

Instanța de apel a conchis că, prejudiciul material suportat de către Ciprian Țurcanu constă și în cheltuielile suportate de către acesta în cadrul urmăririi penale și examinării cauzei penale de către instanțele judecătorești.

În context au fost citate prevederile art. 82, art.90 lit. d), i), art. 94 alin. (1), art.96 alin.(1) Codul de procedură civilă.

La materialele cauzei este anexată copia bonului de plată cu nr. 721484 din 24 octombrie 2016, ce confirmă achitarea de către Ciprian Țurcanu avocatului Aliona Rusnac a sumei de 10000,00 de lei pentru acordarea asistenței juridice în cauza penală de învinuire a lui Ciprian Țurcanu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324, art.360 Cod penal, la Judecătoria Bălți și la Curtea de Apel Bălți (Vol.I, f.d.244) și copia bonului de plată cu nr. 831364 din 01 aprilie 2017, ce confirmă achitarea de către Ciprian Țurcanu avocatului Angela Procopciuc a sumei de 5000,00 de lei pentru acordarea asistenței juridice în cauza penală de învinuire a lui Ciprian Țurcanu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324, art. 360 Cod penal la Curtea Supremă de Justiție (Vol.II, f.d.6-7).

Prin urmare, dat fiind că, reclamantul a prezentat proba suportării cheltuielilor respective, astfel încât acestea sunt reale, necesitatea suportării lor este determinată de dreptul reclamantului (inculpatului) la apărare, iar cuantumul sumei solicitate este conform volumului de lucru prestat de avocat, ce a putut fi dedus din materialele cauzei, de complexitatea cazului respectiv, de rezultatul obținut și de perioada în care avocatul a fost antrenat în cauza penală intentată împotriva reclamantului. Or, este cert că asistența juridică prestată de avocatul reclamantului a fost realizată pe întreaga perioadă de examinare a cauzei penale, soldate cu achitarea clientului său. Astfel, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a

actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

La fel, prima instanță corect a stabilit faptul că, în cadrul cauzei civile respective lui Ciprian Țurcanu i-a fost acordată asistență juridică de către avocatul Angela Procopciuc, reclamantul achitând suma de 10000 de lei, fapt confirmat prin bonul de plată nr.831511 din 28 octombrie 2019 (Vol.II, f.d.9).

Reieșind din prevederile enunțate și probele prezentate în sensul dat, prima instanță corect a dispus de a încasa din bugetul de stat în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10000 de lei.

În altă ordine de idei, instanța de apel a susținut și concluzia primei instanțe privind încasarea din contul reclamantului în beneficul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a cheltuielilor de judecată suportate de către ultimul, or, pretențiile reclamantei față de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova just au fost respinse ca fiind înaintate împotriva unui pârât necorespunzător, iar ultimul a solicitat încasarea din contul reclamantului a cheltuielilor de judecată sub formă de cheltuieli de transport în sumă de 1962,29 lei, confirmate de foile de parcurs prezentate instanței (Vol.III, f.d.163-168).

Argumentul apelantului Ciprian Țurcanu precum că, o ședință a fost amânată din vina Ministerului Justiției al Republicii Moldova și anume acesta urmează să achite cheltuielile de transport ale intimatului Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, urmează a fi respins, or, cheltuielile de judecată se încasează din contul părții ce a pierdut procesul, în cazul pretențiilor înaintate față de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, anume Ciprian Țurcanu a pierdut procesul, or, la separarea pretențiilor acesta era în drept să revizuiască lista pârâților.

La 22 noiembrie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului, în bază de procură, Alexandru Vicol, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat interpretarea de către instanța de apel a legii în mod eronat, precum și aprecierea arbitrară a probelor.

Totodată, a menționat că, reieșind din practica națională, statul răspunde eventual patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești. Elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială se realizează prin Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (în continuare Legea nr. 1545/1998). Pentru aplicabilitatea prevederilor din Legea nr.1545/1998, necesită a fi întrunite cumulativ, atât circumstanțele prevăzute de art. 6, dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3, cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Prin urmare normele legale în cauză sunt indisolubile, nu pot fi aplicate separat.

Coroborând prevederile art. 3 al Legii nr.1545/1998 cu situația din prezenta speță, recurentul a remarcat că, instanțele inferioare corect au constatat că în privința intimatului/reclamantului a fost emisă o sentință de achitare. Acest aspect nu a fost

negat sau contestat. Totuși, motivarea instanțelor precum că reclamantul/intimatul este în drept să pretindă compensarea prejudiciului cauzat în conformitate cu prevederile Legii nr. nr.1545/1998, este nefondată și eronată. Or, la caz nu sunt întrunite temeiurile de drept, expres prevăzute de Legea nr. 1545/1998.

Cu referire la prejudiciul moral încasat în cuantum de 150000 de lei, recurentul a considerat nefondată pretenția dată, or, potrivit, art. 11 alin. (3) din Legea nr. 1545/1998, în toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Recurentul a obiectat la respingerea argumentului privind netemeinicia cuantumului prejudiciului material. Or, instanța de apel, în mod vădit, omite esența obligativității stabilirii certe a cuantumului prejudiciului material solicitat de intimat, precizând, în mod eronat, că acest subiect urmează a fi concretizat ulterior, la faza executării soluției judecătorești. La caz, s-a referit la concluziile CtEDO exprimate în cauze similare, unde se menționează că reclamantii ar trebui să dovedească prejudiciul material pentru care solicită compensații și că nu pot primi despăgubiri pentru prejudicii pe care nu le-au suferit (Treial c. Estonia, 02 decembrie 2003; Lisiak c. Polonia, 05 noiembrie 2002). Astfel, pretenția cu privire la prejudiciul material sub forma venitului ratat trebuie să fie convingătoare și nu speculativă, cu riscul aplicării celei mai puțin convenabile metode pentru reclamant (Popov nr.1 vs Moldova 2006, §12). Prin urmare, pretenția revendicată de reclamant, nu atinge gradul de certitudine necesar, reprezentând mai degrabă o eventuală anticipare a unui posibil venit de realizat, din care motive instanța a apreciat pretenția de revendicare ca fiind speculativă, apreciere similară expusă de CtEDO (Străisteanu și alții vs Moldova, 24 aprilie 2012).

Referitor la cheltuielile de asistență juridică, recurentul a indicat că, la aprecierea costurilor și cheltuielilor judiciare, instanța urmează să se conformeze celor două principii de bază și anume: costurile și cheltuielile urmează a fi în modul corespunzător probate, de obicei, prin documente de plată sau prin prezentarea descifrării pe ore a lucrului avocatului și tarife aplicabile; cheltuielile trebuie să fie rezonabile ca cuantum (în special în materia de tarife percepute pentru onorariile avocaților) și necesare pentru proceduri în speță (nu se compensează sub nicio formă lucrul avocatului care nu are tangență directă la proces).

La 18 ianuarie 2023, prin intermediul poștei (Vol.IV, f.d.144), Ciprian Țurcanu a depus cerere de recurs, contrasemnată de avocatul Angela Procopciuc, împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în latura încasării 0,3% pentru fiecare zi de întârziere din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, obligarea procurorilor Adrian Popenco și Lilia Selevestru de a cere scuze, cu pronunțarea în această latură o soluție de admitere a pretențiilor civile formulate cu încasarea din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a 0,3% pentru fiecare zi de întârziere din sumele salariale încasate de instanță, obligarea procurorilor Adrian Popenco și Lilia Selevestru de a cere scuze cu respingerea pretenției Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la încasarea cheltuielilor de deplasare, iar în rest să fie menținute hotărârile contestate.

În susținerea recursului s-a invocat că, soluționând cauza în fond, instanța de

judecată corect a ajuns la concluzia de a admite pretențiile, cu excepția pretențiilor de încasarea a plăților salariale pentru fiecare zi de întârziere și a cerinței de obligare a procurorilor de a cere scuze.

Instanțele de judecată incorect apreciază că cerințele normei nu sunt aplicabile speței și se încasează din contul angajatorului ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci și reținerii ilegale a plăților salariale, în cadrul unui proces cu privire restabilirea în funcție, dar nicidecum în cadrul cauzei date.

Recurentul a precizat că, în prezenta acțiune are calitate de pârât și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în calitate de angajator, în urma separării pretențiilor și respingerea acestor pretenții față de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a fost incorectă și nefondată de prima instanță, dar și nemotivat apreciată de instanța de apel. Deși, prezenta cauză se examinează doar prin prisma prevederilor Legii nr. 1545/1998, unde în calitate de pârât, ce reprezintă statul, o are doar Ministerul Justiției, nu este justă concluzia instanțelor judecătorești că pretențiile înaintate în prezenta cauză față de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova urmează a fi respinse ca fiind înaintate față de pârâtul necorespunzător.

Cu referire la prejudiciul moral cauzat, corect a fost apreciat ca rezonabil și echitabil, fapt pentru ce apelul Ministerului Justiției al Republicii Moldova corect a fost respins. Instanțele de judecată corect au concluzionat că, calitatea de învinuit i-a cauzat stare de neliniște și nesiguranță pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanțele judecătorești, fiind învinuit în săvârșirea unei infracțiuni grave, pentru această categorie de infracțiune, legislatorul a prevăzut inclusiv și pedeapsa penală sub formă de închisoare de la doi la cinci și zece ani, în astfel de împrejurări și astfel, la pronunțarea unei eventuale sentințe, a existat pericolul sau riscul de a fi lipsit de libertate prin aplicarea pedepsei sub formă de închisoare. La fel, a avut de suferit moral pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanțele judecătorești, iar conform legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, acesta se repară indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, cuantumul despăgubirilor morale stabilite de instanța de judecată.

Recurentul a opinat că, instanța de fond și instanța de apel neîntemeiat au conchis de a respinge cerința cu privire la obligarea procurorilor de a cere scuze oficiale, deoarece achitarea lui pentru tragerea ilicită la răspundere penală, restabilirea lui în toate drepturile lezate ca urmare a emiterii sentinței de achitare, inclusiv cu dreptul de a cere repararea prejudiciului cauzat, nu poate să-i compenseze pretenția înaintată în corespundere cu Legea nr. 1545/1998, care prevede că încasarea prejudiciilor morale și materiale din contul statutului nu exonerează procurorii de obligația de a cere scuze, ori, acuzațiile aduse au fost prin posturi de televiziune și tot în același mod trebuie să ceară scuze.

Recurentul și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond privind încasarea din contul său în beneficul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a cheltuielilor de judecată suportate, or, pretențiile față de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova urmau a fi admise, ca pârât corespunzător. În altă ordine de idei, cheltuielile de transport în sumă de 1962,29 de lei, pentru o ședință de judecată care a fost amânată nu din cauza sa, însă din cauza procurorului Lilia Selevestru, nu poate fi pusă pe seama lui.

La fel, recurentul și-a exprimat dezacordul cu respingerea pretenției de încasare a 0,3% pentru fiecare zi de întârziere, menționând că, este nefondată concluzia instanțelor de judecată precum că, pretențiile privind încasarea 0,3% pentru fiecare zi de întârziere a achitării plăților salariale urmează a fi îndreptate spre pârâțul corespunzător Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova în litigiul privind restabilirea în funcție. Ori, prin hotărârea din 20 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, privind restabilirea în funcție, pronunțată în procedura contenciosului administrativ, motivată din 10 ianuarie 2023, nu a fost soluționată o asemenea pretenție, fiind separată în favoarea instanței de drept comun a Judecătoriei Bălți, sediul Central. La acest capitol, soluția instanțelor judecătorești este nemotivată, îi îngrădește accesul la justiție stabilit de art.6 CEDO.

Copia recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Ciprian Țurcanu, prin scrisorile datate cu 20 decembrie 2022 și 25 ianuarie 2023, (Vol.IV, f.d.111, 145) au fost expediate în adresa intimațiilor și au fost recepționate la 26 decembrie 2022 și respectiv la 28 ianuarie 2023, conform avizelor de recepție (Vol.IV, f.d.146-149, 152-154). Din adresa lui Ciprian Țurcanu s-a restituit corespondența instanței cu mențiunea „necunoscut” (Vol.IV, f.d.150-151).

La data de 06 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.IV, f.d.155), Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a depus referință la cererile de recurs, exprimând poziția în favoarea admiterii recursului Ministerului Justiției al Republicii Moldova și considerării inadmisibile a recursului declarat de Ciprian Țurcanu.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 27 septembrie 2022.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova a înregistrat cererea de recurs la 22 noiembrie 2022, iar Ciprian Țurcanu-la data de 18 ianuarie 2023, prin intermediul poștei (Vol.IV, f.d.144).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel participanților la proces la 21 noiembrie 2022, conform scrisorii (Vol.IV, f.d.89), inclusiv prin intermediul poștei electronice (Vol.IV, f.d.90-94). Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Ciprian Țurcanu, contrasemnat de avocatul Angela Procopciuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronată, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate

la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Ciprian Țurcanu, contrasemnat de avocatul Angela Procopciuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Ciprian Țurcanu, contrasemnat de avocatul Angela Procopciuc.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Ciprian Țurcanu, contrasemnat de avocatul Angela Procopciuc, împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat